

EUROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument s plenarne sjednice

16.9.2014

B8-0111/2014

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave potpredsjednice Komisije/Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 123. stavkom 2. Poslovnika

o stanju u Libiji
(2014/2844(RSP))

**Barbara Lochbihler, Tamás Meszerics, Judith Sargentini, Ernest Urtasun,
Bodil Ceballos, Ernest Maragall**
u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

B8-0111/2014

**Rezolucija Europskog parlamenta o stanju u Libiji
(2014/2844(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o Libiji, uključujući Rezoluciju UN-a br. 2174 od 27. kolovoza 2014.,
 - uzimajući u obzir informativni sastanak koji je posebni izaslanik glavnog tajnika UN-a i šef Misije potpore Ujedinjenih naroda u Libiji (UNSMIL) održao 27. kolovoza 2014. s Vijećem sigurnosti UN-a,
 - uzimajući u obzir izvješće UNSMIL-a i UN OHCHR-a od 4. rujna 2014. o kršenjima međunarodnih ljudskih prava i humanitarnog prava tijekom nasilja u Libiji koje još uvijek traje,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća EU-a za vanjske poslove o Libiji, uključujući i one od 15. kolovoza 2014.,
 - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Libiji, prije svega onu od 10. ožujka 2011. o južnom susjedstvu, a posebno Libiji¹, i onu od 15. rujna 2011. o stanju u Libiji²,
 - uzimajući u obzir nedavne izjave o Libiji koje je dala Catherine Ashton, potpredsjednica Komisije / Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,
 - uzimajući u obzir lokalnu izjavu šefa Misije vojnog osoblja EU-a u Libiji od 27. lipnja 2014. o ubojstvu gđe Bugaigis,
 - uzimajući u obzir izjavu Jean-Yvesa Le Driana, francuskog ministra obrane, od 9. rujna 2014.,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da Libija prolazi kroz dramatičan niz političkih, institucionalnih i sigurnosnih kriza otkad su pobunjeničke skupine uz pomoć snaga NATO-a 2011. godine s vlasti zbacile Moamera Gadafija;
- B. budući da od sredine svibnja traju borbe u istočnom gradu Bengaziju i oko njega, nakon što je umirovljeni general Kalifa Haftar pokrenuo oružani pohod protiv koalicije islamističkih paravojnih postrojba, što podrazumijeva i džihadističku skupinu Ansar al-Šarija, te drugih oružanih snaga;
- C. budući da je 13. srpnja 2014. izbio sukob za kontrolu nad međunarodnom zračnom

¹ SL C 199E, 7.7.2012., str. 158.

² SL C 51E, 22.2.2013., str. 114.

lukom u Tripoliju između oružanih paravojnih postrojbi iz Zintana i njihovih saveznika te koalicije Libijska zora koju uglavnom čine islamističke paravojne postrojbe iz Misrate; budući da su snage Libijske zore 24. kolovoza 2014. preuzele zračnu luku u Tripoliju i da od tog trenutka kontroliraju veći dio Tripolija, uključujući ministarstva i sjedišta institucija;

- D. budući da su na parlamentarnim izborima održanim 25. lipnja 2014. poražene dotad dominantne islamističke stranke; budući da je novi parlament, Zastupnički dom, zamijenio bivši Opći nacionalni kongres i da je iz sigurnosnih razloga preseljen iz Tripolija u istočni grad Tobruk; budući da je Zastupnički dom pozvao na vanjsku intervenciju kako bi se razriješila sigurnosna situacija;
- E. budući da je koalicija Libijska zora osporila preseljenje Zastupničkog doma uz tvrdnju da je prijenos ovlasti na novi parlament bio neustavan; budući da se Opći nacionalni kongres ponovo sastao 25. kolovoza 2014. u Tripoliju i za premijera izabrao Omara al-Hasija, kojeg podupiru islamisti, te od njega zatražio da sastavi vladu „nacionalnog spasa”;
- F. budući da Zastupnički dom optužuje skupine koje se bore pod nazivima Libijska zora i Ansar al-Šarija da su terorističke; budući da Libijska zora i njezini saveznici optužuju Zastupnički dom da ga kontroliraju bivši Gadafijevi pristalice;
- G. budući da postoje izvješća da su neidentificirani zrakoplovi izveli zračne udare na frakcije Libijske zore u Tripoliju; budući da su izvori iz SAD-a optužili Egipat i Ujedinjene Arapske Emirate da su odgovorni za te napade; budući da je Egipat opovrgnuo da je izveo zračne udare ili druge vojne operacije u Libiji;
- H. budući da je 25. kolovoza 2014. u Kairu sazvan sastanak libijskih susjeda, na kojem je Libija pozvala na međunarodnu zaštitu svojih naftnih polja i aerodroma i izjavila da nije u stanju zaustaviti oružane skupine; budući da su se države sudionice složile da se ne miješaju u libijske unutarnje poslove i da su pozvale na dijalog na međunarodnoj razini;
- I. budući da dosadašnji pokušaji UN-a da se postigne prekid vatre među zaraćenim stranama i pokrene nacionalni dijalog nisu bili uspješni; budući da se novoimenovani posebni izaslanik UN-a Bernadino Leon trenutačno nalazi u Libiji; budući da je francuski ministar obrane 9. rujna 2014. upozorio da Libija postaje „središte za terorističke skupine” i pozvao na odlučno međunarodno djelovanje;
- J. budući da su sukobi u Bengaziju i Tripoliju doveli do ozbiljnog pogoršanja ljudskih prava i humanitarne situacije; budući da su zaraćene frakcije neselektivno granatirale civilna područja i u Tripoliju i u Bengaziju, što je izazvalo brojne civilne žrtve i oštećenja civilnih zgrada i infrastrukture; budući da su nevladine organizacije *Amnesty International* i *Human Rights Watch* izjavile da su ta granatiranja ratni zločin; budući da je 25. lipnja 2014. u Bengaziju ubijena Salva Bugaigis, istaknuta borkinja za ljudska prava;
- K. budući da civilima u Tripoliju i Bengaziju nedostaje hrane, goriva i drugih osnovnih

potrepština; budući da je zbog pogoršanja sigurnosne situacije navodno došlo i do povećanja kriminala i širenja terorističkih skupina;

- L. budući da UNSMIL procjenjuje da je najmanje 100 000 stanovnika Libije interno raseljeno u zadnjem valu borbi, a da ih je još 150 000, što obuhvaća i radnike migrante, otišlo iz zemlje; budući da su strani humanitarni radnici i diplomati, uključujući i osoblje EU-a i UNSMIL-a, evakuirani iz Libije; budući da je prijelazni predsjednik Vlade Tunisa Džomaa izjavio da masovni priljev izbjeglica iz Libije za sredstva kojima njegova zemlja raspolaže predstavlja veliko opterećenje;
 - M. budući da postoje navodi o stotinama migranata i izbjeglica koji bježe od nasilja u Libiji i koji su poginuli u pokušajima da se preko Sredozemlja dokopaju Europe, što je izazvalo golemu izbjegličku krizu u Italiji i na Malti; budući da je prema izvješćima UNHCR-a od lipnja poginulo 1 600 ljudi u pokušajima prelaska u Europu; budući da je Libija glavna polazna točka za migrante koji se pokušavaju dokopati Europe; budući da je UNHCR procijenio da je od 29. kolovoza 2014. od 109 000 dolazaka u Italiju njih oko 98 000, smatra se, krenulo iz Libije;
 - N. budući da je 26. veljače 2011. Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda stanje u Libiji uputilo na Međunarodni kazneni sud; budući da je 27. lipnja 2011. Međunarodni kazneni sud izdao tri naloga za uhićenje protiv Moamera Gadafija, Saifa al-Islama Gadafija i Abdulaha al-Senusija zbog zločina protiv čovječnosti; budući da ostali osumnjičeni nisu u pritvoru tog Suda; budući da su libijske vlasti insistirale na tome da im se sudi u okviru libijskog pravosudnog sustava;
1. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog eskalacije nasilja i oružanog sukoba u Libiji, posebno oko gradova Tripolija i Bengazija; uvelike je zabrinut zbog te situacije koja ima razoran utjecaj na civilno stanovništvo i njegove institucije, a osim toga prijeti daljnjoj destabilizaciji šire regije;
 2. poziva sukobljene strane da odmah prestanu sa svim oružanim sukobima i uključe se u sveobuhvatan politički dijalog; u tom pogledu izražava svoju punu potporu naporima UN-a, a posebno njegovog posebnog predstavnika Bernardina Leona, da se pomogne u tom procesu s ciljem uspostave konsenzualnih institucija koje provode širi nacionalni program pomirenja; insistira na tome da se dužna pozornost posveti uključivanju žena i manjina u taj proces;
 3. potiče novoizabrani Zastupnički dom da svoje zakonodavne funkcije provodi na način koji će uključiti sve i kojim će doprijeti do cjelokupnog libijskog stanovništva;
 4. naglašava da zadnja rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a omogućuje širenje područja primjene međunarodnih sankcija kako bi se obuhvatili saboteri na svim stranama;
 5. osuđuje neselektivno granatiranje civilnih područja u Tripoliju i Bengaziju koje su zaraćene strane provodile zadnjih mjeseci; veoma je zabrinut zbog pogoršanja ljudskih prava širom zemlje, što uključuje i slučajeve proizvoljnog pritvaranja, otmica, ubojstava, mučenja i nasilja nad novinarima, dužnosnicima, političarima i borcima za ljudska prava, kao što je okrutno ubojstvo istaknute aktivistice Salve Bugaigis; naglašava potrebu da se zajamči da svi koji su krivi za sva kršenja ljudskih prava i

međunarodnog humanitarnog prava za njih i odgovaraju;

6. osuđuje stalno i prikriveno uplitanje regionalnih aktera u libijska unutarnja pitanja, što je uvelike doprinijelo postepenom upadanju zemlje u politički i vojni kaos; poziva libijske susjede i ostale regionalne aktere da se suzdrže od svih aktivnosti koje bi mogle pojačati napetosti u zemlji;
7. podsjeća na to da, s obzirom na sudjelovanje u ratu 2011. godine, Europska unija i njezine države članice imaju posebnu odgovornost u pružanju pomoći stanovništvu Libije;
8. poziva Europsku uniju i njezine države članice da ne štede truda u potpori UN-u i drugim inicijativama koje nisu vojne da se riješi postojeća kriza; posebno poziva Europsku uniju da pojača svoju humanitarnu pomoć kao odgovor na teškoće libijskog stanovništva, osobito u najugroženijim područjima, te da bude pripravna za odgovor u slučaju daljnjeg pogoršanja situacije;
9. smatra da Europska unija nije uspjela osmisliti i provesti jasnu i sveobuhvatnu strategiju za pomoć u prijelaznom razdoblju nakon svrgavanja Gadafija; posebno žali zbog stalnog manjka koordinacije politika država članica EU-a prema Libiji i neuspjeha Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) da potakne zajednički učinkoviti pristup EU-a;
10. osobito žali zbog niske razine težnji i učinkovitosti Europske unije u području sigurnosti; propituje njezinu usredotočenost na postupanje u vezi s granicama i migracijom, čime se ne rješavaju osnovni uzroci nesigurnosti u Libiji; potiče Europsku uniju da razvije sveobuhvatan koncept reforme sigurnosnog sektora u Libiji s posebnim osvrtom na parlamentarni nadzor tog sektora, što podrazumijeva i važne osnove izobrazbe o ljudskim pravima i humanitarnom pravu;
11. podsjeća na brojne slučajeve u kojima su države članice izvezile naoružanje Gadafijevim sigurnosnim službama; smatra da države članice i EU imaju posebnu odgovornost za pomoć u Programu demobilizacije, razoružanja i reintegracije bivših boraca te prikupljanju i uništenju brojnog neregularnog oružja u zemlji; poziva na stvaranje sveobuhvatnog programa Europske unije u području demobilizacije, razoružanja i reintegracije te prikupljanja i uništenja neregularnog oružja;
12. potiče EU da u potpunosti iskoristi Instrument za stabilnost i mir u pogledu posredovanja, dijaloga i pomirenja, te da, u suradnji s UNSMIL-om, hitno pruži potporu posredovanju; isto tako, potiče EU da pruži potporu jačanju organizacija civilnog društva, posebno ženskih skupina, čiji je cilj pronalaženje nenasilnih rješenja za mnogobrojne krize u zemlji;
13. izražava ozbiljnu zabrinutost za sudbinu migranata, tražitelja azila i izbjeglica u Libiji čija je ionako neizvjesna situacija još pogoršana; uvelike je zabrinut zbog stalnih dojava o užasnim uvjetima u kojima se zadržavaju tisuće migranata i izbjeglica u centrima pod upravom vlasti; insistira na tome da EU i države članice obustave financijsku pomoć tom sektoru dok se zloupotrebe temeljito ne istraže i ne zaustave;

14. protivi se eksternalizaciji migracijskih politika EU-a u treće zemlje, posebno osnivanjem centara za prihvat u zemljama koje nisu potpisale Ženevsku konvenciju o izbjeglicama, kao što je Libija, a čime ne jamči visoke norme zaštite;
15. poziva EU i države članice da djelotvorno pomognu Italiji u njezinim hvale vrijednim naporima u rješavanju sve većih migracijskih tokova iz sjeverne Afrike, posebno iz Libije; insistira na nastavku projekta *Mare Nostrum* i poziva države članice da ga podrže; poziva države članice, a posebno Italiju, da se strogo pridržavaju prava Europske unije o izbjeglicama i međunarodnog prava o izbjeglicama, što podrazumijeva i poštovanje načela zabrane prisilnog vraćanja i pojedinačnu ocjenu situacije;
16. izražava zabrinutost zbog izvješća o nedostacima libijskog pravosuđa i ozbiljnim propustima u održavanju normi pravičnog suđenja; poziva libijske vlasti da u potpunosti surađuju s Međunarodnim kaznenim sudom pomažući u njegovim istragama i postupajući u skladu s njegovim odlukama; izražava zabrinutost zbog propusta libijskih vlasti da osigura osnovna procesna prava optuženicima na Međunarodnom kaznenom sudu, Abdulahu al-Sanusiju i Saifu al-Islamu Gadafiju; podsjeća na svoje apsolutno protivljenje smrtnoj kazni u svim slučajevima, bez obzira na tip počinjenog kaznenog djela, te poziva Libiju da ukine smrtnu kaznu; poziva EU da razmotri pružanje potpore naporima za poboljšanje vladavine prava u zemlji;
17. poziva libijske vlasti da se obvežu na poštovanje visokih standarda transparentnosti u domaćem ekstraktivnom sektoru kako bi od libijskih prirodnih resursa koristi imalo cjelokupno libijsko stanovništvo, a posebno da bez odgode potpiše uvjete Inicijative za transparentnost ekstraktivnih industrija (EITI); traži od europskih poduzeća koja posluju u Libiji da objave svoje financijske transakcije u sektoru energetike;
18. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, potpredsjednici Europske komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, parlamentima i vladama država članica, libijskom Zastupničkom domu, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, Općoj skupštini Ujedinjenih naroda, Arapskoj ligi i Afričkoj uniji.